

Vogelbescherming en Jacht

Door J O. Thate

Een aantal jaren geleden was het ondenkbaar, dat een jubileum van één onzer beide organisaties door de andere zou kunnen worden meegevierd. Te veel en te groot waren destijds de tegenstellingen, terwijl pogingen tot zakelijk positieve benadering reeds bij voorbaat schipbreuk leden op de woelige baren der stormachtige emoties. Met vreugde kunnen wij constateren, dat hierin geleidelijk een verandering ten goede is gekomen, enerzijds als gevolg van een toenemend begrip voor elkaars streven en werken, anderzijds door de groeiende overtuiging, dat de ons allen dreigende en in omvang steeds groter wordende gevaren van buitenaf niet meer incidenteel kunnen worden bestreden, maar een gezamenlijk krachtige aanpak vereisen.

Bij het bezien van de lijst van bestuursleden valt op, dat hierop voorkomt jhr. W. H. de Beaufort, oudste erelid van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels, die tevens het oudste erelid van de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging is. Voorwaar symbolisch!

Verenigingen, die een dergelijke eminente figuur beiden de hoogste onderscheiding hebben verleend, welke statutair mogelijk is, kunnen in doelstelling en mentaliteit onmogelijk zover uiteen liggen, dat niet het bindende element prevaleert boven bestaande verschillen van inzicht. Uiteraard bestaan er verschillen, waarvan ongetwijfeld het belangrijkste is het feit, dat wij jagers zijn, dus een groep mensen, die, weliswaar geautoriseerd door een weloverwogen wettelijke regeling, toch maar 'dieren doden voor hun plezier'.

Het is altijd moeilijk te reageren op kritiek welke meer gevoelsmatig dan zakelijk is, maar ik wil hiertoe toch een poging wagen, vooropstellend dit niet te doen ter verdediging, maar ter verklaring, want wij wensen bepaald niet de rol van verdachte te aanvaarden.

De tussen aanhalingstekens geplaatste populaire veroordeling suggereert wel zeer summier, dat het doden van een dier de primaire drijfveer is van het gehele jachtgebeuren, terwijl bovendien de indruk wordt gewekt, dat de jager speciaal hierin zijn grootste bevrediging vindt. Indien dit werkelijk de essentie van de jacht zou zijn, zouden de critici nog gelijk hebben ook. — Jagen echter is opsporen, vervolgen of bemachtigen van een diersoort —.

Indien men een stuk wild in zijn macht brengt, is dit de laatste fase, het sluitstuk van de jacht en geschiedt dit door het schot.

Het schieten is geen doel op zich, maar het middel, zich in het bezit te stellen van hetgeen men wenst te bemachtigen.

Ook wij huldigen het standpunt, dat het behagen scheppen uitsluitend in het doden van enig schepsel, in strijd is met de menselijke waardigheid. Wij jagen inderdaad voor ons plezier, de meesten onzer zelfs uit roeping het wildbeheer zo goed mogelijk te laten passen in een verantwoord algemeen natuurbeheer. Ter betrachting van de vereiste objectiviteit in deze beschouwing wil ik enkele uitspraken aanhalen van de beroemde, niet jagende, Spaanse filosoof José Ortega Y Gasset uit diens unieke kleine studie over het wezen van de jacht:

'In de totaliteit van alle dierlijk bestaan, van het zoogdier af, waartoe de mens behoort, tot het allerlaagste dierlijk wezen toe, is de jacht

elementair, is er vervolger en vervolgte. Het is een natuurinstinct, waaraan de mens als hoogste vertegenwoordiger in de hiërarchie der zoogdieren, zich evenmin kan onttrekken.

Het doel van de jacht is de aangeboren drang tot bezit en de meest natuurlijke vorm een dier in de vrije natuur te bezitten, is het te doden. De weidelijke jager doodt niet om te doden, maar om te bezitten. Het onzekere en spannende element in de jacht is, dat het overwicht van de jager op het wild niet absoluut mag zijn, maar het wild de mogelijkheid moet hebben de jager te ontkomen. De mens op jacht doet vrijwillig enkele stappen terug en probeert zich weer met de natuur te vereenzelvigen, afstand te doen van zijn geestelijke suprematie, om zich op gelijke wijze als de vele andere dierlijke predatoren te meten met het wild, dat sinds de geboorte heeft geleerd zich op velerlei wijzen aan de vervolging te onttrekken. Ook zonder te schieten heeft de jager gejaagd en de ongewisheid van het resultaat geeft de jacht de grootste charme'. Tot zover enkele opmerkingen van Ortega Y Gasset.

De jacht in de historie is vele duizenden jaren oud en zeer zeker het oudste bedrijf, wat althans door mannen is uitgeoefend.

Hoewel de in vroeger tijden bestaande noodzaak van de jacht als voedselbron voor de mens is weggefallen, is het een feit, dat tot de huidige dag in de gehele wereld de jacht als noodzakelijk of gewenst, erkenning heeft behouden en wettelijk is geregeld.

Algemeen is men van oordeel dat vooral daar, waar het natuurlijk evenwicht in de dicht bevolkte landen reeds lang is verstoord, de mens een taak heeft behoedzaam in te grijpen, juist ter instandhouding van niet meer door dierlijke predatoren bedreigde wildsoorten. Als de vervolger ontbreekt, degenereert de vervolgte en gaat uiteindelijk aan zichzelf teniet.

Het spreekt vanzelf, dat ook in ons land, waar ruim 30.000 jachtaktehouders zijn, in incidentele gevallen een verwerpelijk gebruik wordt gemaakt van het recht om te jagen, maar het is evenzeer voor de hand liggend, dat het ook op dit gebied onjuist is, een uitzondering te generaliseren.

Fazant ♂, Gorsselse Heide

Foto: E. D. J. Pasman

De niet jagende vogelbeschermers zullen er geen moeite mee hebben de noodzaak van de jacht als wildbeheer te aanvaarden en indien zij nu ook willen proberen de jager zelf te zien als een normale vertegenwoordiger van het menselijk ras, die op zijn wijze kosten noch moeite spaart om een zo veelzijdig mogelijke fauna in stand te houden, is de basis gelegd tot samenwerking met volledige respectering van een eventueel blijvend verschil van inzicht op het punt van jager zijn. Onzerzijds kunnen wij de garantie geven, dat alle weidelijke jagers vogelbeschermers zijn voor de volle honderd procent.

Onze beide verenigingen streven in grote lijnen naar hetzelfde doel: het behoud van de natuur met bevordering en handhaving van een zeer gevarieerde fauna. Het is de ingewijden bekend, dat een goed beheerd en bewaakt jachtveld, waar de verwilderde katten worden opgeruimd en de kraaiachtige predatoren van de nuttige vogelstand worden kortgehouden, een oase is, vergeleken met gebieden, waaraan geen enkele zorg wordt besteed en waar, zelfs in de lente, een doodse stilte heerst.

Vogelbescherming en Jacht kunnen nog veel en veel meer samenwerken in plaats van, zoals veelal in de praktijk nog het geval is, ieder voor zich. De tijd is rijp, zo mogelijk in federatief verband met alle gelijkgerichte organisaties, een hecht apparaat op te bouwen dat, met volledig behoud der zelfstandigheid van de deelnemers, slagvaardig namens een zeer grote achterban, kan optreden tegen de steeds toenemende bedreiging van de natuur en haar bewoners. Ook de allerbeste argumentatie wordt in de tegenwoordige tijd van de groene tafels geveegd, indien niet een zeer aanzienlijk aantal kiesgerechtigden de argumenten krachtig ondersteunt. Het is helaas de kwantiteit die de kwaliteit moet bewijzen. Er zijn talloze voorbeelden van gedragingen, ook van de overheid en semi-overheidsorganen, welke onder het motief van efficiënt of economisch beheer desastreus zijn voor onze vogelwereld. Wij behoeven slechts te denken aan het afbranden of doodspuiten van de bermen van wegen, waterlopen en spoorwegen gedurende het broedseizoen, aan het hakken van bomen in de zomer, waar dit — indien noodzakelijk — evengoed in de winter had kunnen gebeuren. Wij kunnen denken aan het ongelimiteerd openstellen van natuurgebieden, waar de, tot nog toe voor pesticiden en insecticiden gespaarde, vogelstand nodeloos wordt verstoord en bedreigd. Deze enkele voorbeelden kunnen helaas bijna ongelimiteerd worden uitgebreid.

Als jagers hebben wij de grootste waardering voor de vogelwerkgroepen en de organisatie der vogelwachten, terwijl ook het corps der inspectie vogelbescherming van onze volle medewerking is verzekerd.

Ook de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging heeft haar vogelwerkgroepen, haar fonds faunabescherming en zij steunt reeds vele jaren op ruime schaal het Comité Wintervoeding. Uit volle overtuiging verlenen wij onze medewerking aan de actie Roofvogelbescherming en het Ganzenberaad.

Naast het enkele verschil van opvatting tussen onze beide verenigingen is er een zeer groot gebied, dat ons bindt, zowel krachtens doelstelling als mentaliteit en ik ben er van overtuigd, dat een versterking van onze reeds thans bestaande goede verhouding heilzaam zal zijn voor het benaderen van de door ons beiden gedeelde idealen.

Wanneer ik uw bestuur als voorzitter van de KNJV ter gelegenheid van het jubileum de hand hoop te drukken zal dit, naast een oprechte gelukwens, in de geest zijn van vriendschap met het uitzicht op een duurzame samenwerking.

● Mr. J. O. Thate, voorzitter KNJV, Joz. Israëlslaan 20, 's-Gravenhage